

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 10 stycznia 2022 r.

RPS-IV.431.5.2021

Pan

Andrzej Bednarek

Wójt Gminy Czerniewice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych² oraz § 10 umowy nr 23 z dnia 21 marca 2019 r. o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach Programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu”, w dniach 2-5 listopada 2021 r., w siedzibie Kontrolującego, tj. w Wydziale Rodziny i Polityki Społecznej Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Żeromskiego 87, przeprowadzona została kontrola, której przedmiotem była realizacja w 2019 r. programu „Posiłek w szkole i w domu”. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.

Na podstawie upoważnień Wojewody Łódzkiego z 29 października 2021 r.³, czynności kontrolne przeprowadził zespół kontrolerów w składzie:

- Nikola Woźniak - starszy specjalista w Oddziale Wsparcia i Integracji Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej (upoważnienie nr 119/2021), pełniąca funkcję kierownika kontroli,
- Małgorzata Kołodziejczyk - starszy specjalista w ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 120/2021),
- Anna Skarwinkiewicz - starszy specjalista w ww. Oddziale, członek zespołu kontrolerów (upoważnienie nr 121/2021).

---

¹ (Dz. U. z 2020 r. poz. 224)

² (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.)

³ akta kontroli, str. 4–6

Zgodnie z zaświadczeniem Gminnej Komisji Wyborczej w Czerniewicach w okresie objętym kontrolą funkcję Wójta Gminy Czerniewice pełnił Pan Andrzej Bednarek, który został wybrany w wyborach bezpośrednich 21 października 2018 r.⁴

Zadania gminy z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerniewicach⁵. Ośrodek jest samodzielną jednostką organizacyjną, nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Gminy. GOPS jest bezpośrednim realizatorem zadań własnych gminy, zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym oraz zadań zleconych gminie przez administrację rządową, określonych w przepisach obowiązującego prawa - głównie w Ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁶.

Podczas czynności kontrolnych wyjaśnień udzielała:

- Pani Monika Łazowska – Kierownik GOPS w Czerniewicach.

Celem kontroli było dokonanie oceny, czy w 2019 r. Gmina realizowała Program „Posiłek w szkole i w domu”⁷ zgodnie z postanowieniami Umowy nr 23 z dnia 21 marca 2021 r.⁸ zawartej pomiędzy Wojewodą Łódzkim a Gminą Czerniewice reprezentowaną przez Wójta Gminy, o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Posiłek w szkole i w domu” oraz zweryfikowanie prawidłowości wydatkowania środków finansowych pochodzących z dotacji budżetu państwa. W związku z tym w trakcie kontroli sprawdzono:

- a) zgodność realizacji Programu z uchwałą nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023⁹, co wynika z § 4 ust. 1 Umowy,
- b) sposób wykonania postanowień Umowy,
- c) prawidłowość wykorzystania dotacji udzielonych z budżetu państwa, pod względem zgodności z przeznaczeniem oraz wysokości wykorzystanej dotacji a stopniem realizacji zadań przewidzianych do sfinansowania dotacją z budżetu państwa zgodnie z zapisami art. 175 ust. 2 pkt 5 ustawy o finansach publicznych.

---

⁴ akta kontroli, str. 30

⁵ zwany dalej GOPS

⁶ (Dz. U. z 2020 r. poz.1876 z późn. zm.)

⁷ zwanego dalej Programem

⁸ zwana dalej Umową

⁹ Uchwała nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. z 2018 r. poz. 1007); zwana dalej Uchwałą

W toku kontroli zbadano całą dokumentację, potwierdzającą realizację umowy, okazaną kontrolerom.

Na podstawie dokonanych ustaleń, które zostały opisane w dalszej części, działalność Gminy w obszarze będącym przedmiotem kontroli należy ocenić pozytywnie z nieprawidłowościami.

Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2019 r.,¹⁰ przekazanego 3 stycznia 2020 r. przez Kierownika GOPS, kontrolerzy ustalili, że:

1. Na realizację Programu w 2019 roku Gmina poniosła wydatki w kwocie 155 865 zł, z czego na:

- zasiłki celowe na zakup żywności 56 606 zł,
- świadczenia rzeczowe 2 600 zł,
- posiłki 96 659 zł,

Uchwałą Nr III/21/18¹¹ z 28 grudnia 2018 r. Rada Gminy Czerniewice podwyższyła kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ust.1 pkt. 2 ustawy z o pomocy społecznej uprawniające do przyznania nieodpłatnie pomocy w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach Programu.

Gmina realizowała działania dotyczące zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dla n.w. adresatów programu:

- 50 dzieci do 7 roku życia,
- 149 uczniów,
- 110 osób znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższe dane wykazane zostały w Sprawozdaniu z realizacji Programu za I - XII 2019 r¹².

Z danych zawartych w sprawozdaniu¹³ wynika, że wsparcie zapewniające pomoc realizowane było w formie:

- posiłków,
- świadczeń rzeczowych w postaci produktów żywnościowych,
- zasiłków celowych na zakup żywności.

---

¹⁰ akta kontroli, str. 23-27

¹¹ akta kontroli, str. 39

¹² akta kontroli, str. 23-27

¹³ akta kontroli, str. 23-27

2. W 2019 r. Program w formie zapewnienia posiłku (obiadu) dla dzieci realizowano w 1 placówce oświatowej funkcjonującej na terenie Gminy:
  - Zespole Szkół i Przedszkolu w Czerniewicachoraz 1 placówce funkcjonującej poza terenem Gminy:
  - Publicznej Szkole Podstawowej w Lipiu.

Według pisemnego oświadczenia Kierownika GOPS¹⁴, od stycznia do końca czerwca 2019 r. posiłki przygotowywane były w stołówce szkolnej ZSP w Czerniewicach przez firmę zewnętrzną oraz dostarczane do PSP w Lipiu natomiast w czasie od września do końca grudnia realizację posiłków przejęła Gmina.

3. Według pisemnego wyjaśnienia Kierownika¹⁵ każda z placówek dysponuje odpowiednimi warunkami do wydawania posiłków dla dzieci, w dniach zajęć szkolnych.

W okresie objętym kontrolą, pomoc w postaci posiłku udzielana była ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego, a wartość posiłku oraz jego przygotowywanie było zgodne z zasadami zdrowego żywienia. Posiłki jakie otrzymywały dzieci korzystające z Programu były takie same pod względem jakościowym i ilościowym jak pozostałych dzieci, co wynika z jadłospisów oraz protokołów doraźnych kontroli przeprowadzanych przez pracowników GOPS w stołówkach szkolnych (monitoring)¹⁶.

W dni wolne od nauki szkolnej, tj w czasie ferii oraz w wakacje Gmina udzielała pomocy w ramach programu w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności zgodnie z wnioskiem rodziny.

4. Gmina nie podjęła Uchwały uprawniającej Dyrektora placówki do wydania posiłku bez wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej. W okresie objętym kontrolą nie było zgłoszeń do udzielenia pomocy w tej formie. Pomoc udzielana była wyłącznie na podstawie decyzji administracyjnych.

5. Gmina udzielała wsparcia osobom dorosłym w ramach Programu przede wszystkim w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku. W grudniu w 2019 r. wsparcie

---

¹⁴ akta kontroli, str. 117-118

¹⁵ akta kontroli, str. 117-118

¹⁶ akta kontroli, str. 106-114

osobom dorosłym zostało udzielone w formie paczek świątecznych, zawierających produkty żywnościowe.¹⁷

6. Środki finansowe pochodzące z Programu zgodnie z treścią § 4 ust 5 Umowy, nie mogły zostać wykorzystane na posiłki, w których skład wchodziły wyroby ciastkarskie, wyroby cukiernicze oraz napoje gazowane.

W trakcie kontroli dowodów źródłowych kontrolerzy ustalili, że Gmina nie zastosowała się do tego zapisu. Z przedłożonych dokumentów wynika, że na zakup wyrobów ciastkarskich w postaci ciastek, ciasta oraz wyrobów cukierniczych w postaci mlecza w czekoladzie, biszkoptów z galaretką, czekolady mlecznej, wafli śmietankowych Gmina wydatkowała kwotę łącznie 427,95 zł:

a) Faktura VAT nr: FP/37/2019 z 18.12.2019 r.¹⁸:

- poz. 17: Mleczko waniliowe w czekoladzie lewiatan – 142,20 zł,
- poz. 18: Biszkopty lewiatan z galaretką wiśniową – 39,60 zł,
- poz. 19: Biszkopty lewiatan z galaretką pomar. – 39,60 zł,
- poz. 22: Czekolada lewiatan ml. z orzech. Arach. – 34,20 zł

b) Faktura VAT nr: FA/27/2019 z 18.04.2019 r.¹⁹:

- poz. 6: Wafle śmietankowe – 67,50 zł,
- poz. 18: Mleczko waniliowe w czekol. lewiatan – 104,85 zł

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika GOPS zakup wyrobów ciastkarskich i wyrobów cukierniczych został sfinansowany w całości środkami z dotacji. Produkty te zostały zakupione w celu sporządzenia paczek świątecznych dla osób dorosłych, samotnie gospodarujących korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej.²⁰

Zakup mlecza w czekoladzie, biszkoptów, czekolady, wafli w ramach Programu jest naruszeniem § 4 ust. 5 Umowy i stanowi nieprawidłowość.

---

¹⁷ akta kontroli, str. 125

¹⁸ akta kontroli, str. 55-56

¹⁹ akta kontroli, str. 53-54

²⁰ akta kontroli, str. 125

7. Na podstawie § 4 ust. 8 Umowy²¹ Wojewoda Łódzki zobowiązał Gminę do podjęcia nadzoru nad zadaniem realizowanym w ramach Programu, poprzez monitorowanie jakości posiłków, systematyczności udzielania pomocy i właściwego dokumentowania wydatkowania środków finansowych.

Pracownicy ośrodka prowadzili monitoring w powyższym zakresie we wszystkich placówkach na terenie Gminy. Z podejmowanych działań sporządzano protokoły.²²

8. Na podstawie § 5 ust. 3 Umowy, Wojewoda Łódzki udzielił Gminie dotacji w ogólnej wysokości 122 804 zł. Zgodnie z ewidencją księgową²³ Gmina dokonała zwrotu niewykorzystanej dotacji 31 grudnia 2019 r. w kwocie 16 924,90 zł, w związku z tym wykorzystana dotacja to $122\ 804 - 16\ 924,90 = 105\ 879,10\ \text{zł}$.²⁴

Otrzymałą dotację Gmina wykorzystwała w całości przeznaczając ją na:

- wypłatę zasiłków celowych na zakup żywności 38 453 zł,
- świadczenia rzeczowe 1 766 zł,
- posiłki przyznane decyzją administracyjną 65 660 zł.

Środki finansowe pochodzące z dotacji, zgodnie z treścią § 5 ust. 6 Umowy, Gmina zobowiązana była wykorzystywać sukcesywnie w każdym miesiącu 2019 r., w tym w lipcu i w sierpniu. W oparciu o ewidencję księgową kontrolerzy ustalili, że środki dotacji były wykorzystywane w poszczególnych miesiącach począwszy od marca czyli od przekazania Gminie I transzy dotacji w następujących wysokościach (w zł):

Miesiąc	Kwota otrzymanej dotacji (zł)	Procentowe wykorzystanie dotacji(%)
---------	-------------------------------	-------------------------------------

²¹ umowa nr 23 z dnia 21 marca 2019 r., o udzielenie dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadania własnego w ramach wspierania finansowego gmin w ramach 1i 2 modułu programu „Posiłek w szkole i w domu”

²² akta kontroli, str. 106-114

²³ akta kontroli, str. 57-63

²⁴ w sprawozdaniu rocznym za 2019 r. została wykazana kwota w zaokrągleniu tj. 105 879 zł

Styczeń	00,00	00,00
luty	00,00	00,00
marzec	23 000,00	21,72
kwiecień	28 053,00	26,49
maj	14 844,00	14,01
czerwiec	3 066,00	2,89
lipiec	2 336,00	2,20
sierpień	3 668,00	3,46
wrzesień	5 739,00	5,47
październik	10 301,00	9,72
listopad	9 002,00	8,50
grudzień	5 870,10	5,54
Razem:	105 879,10	100

9. Zapisami § 7 ust. 1 Umowy Gmina zobowiązana została do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków. Sposób prowadzenia ewidencji księgowej wydatków umożliwił ustalenie źródła ich finansowania, tj. w części opłaconej z dotacji i w części ze środków własnych

10. Szczegółowej kontroli poddano 100% dowodów źródłowych (faktury, rachunki, listy wypłat zasiłków celowych, wyciągi bankowe, noty księgowe), stanowiących podstawę poniesienia wydatków na realizację Programu na łączną kwotę 155 879 zł.

W wyniku analizy dowodów źródłowych²⁵ ustalono, że:

- wszystkie poniesione wydatki dotyczyły kosztu zakupu posiłków, wypłat świadczeń na zakup posiłków,
- wypłaty zasiłków dokonywane były na konto bankowe oraz w kasie,
- świadczenia rzeczowe opłacane na podstawie faktur,
- wydatki na posiłki dla dzieci dożywianych w placówkach oświatowych dokonywane były przelewami na podstawie not księgowych z dołączonymi do nich listami dzieci korzystających z dożywiania,
- na dowodach źródłowych zamieszczano informację o źródle finansowania wydatków z podaniem kwot opłaconych z dotacji i ze środków własnych.

---

²⁵ akta kontroli, str. 45-56

11. Na podstawie § 5 ust. 9 Umowy²⁶ Gmina zobowiązała się zapewnić udział środków własnych w kosztach realizacji zadania w wysokości nie mniejszej niż 32,07 % całkowitego kosztu realizacji zadania w 2019 r.

Odnosząc się do kwot wykazanych w Sprawozdaniu i ujętych w ewidencji księgowej, całkowity koszt zadania wyniósł 155 865 zł. Gmina środkami własnymi sfinansowała wydatki w kwocie 49 986 zł. Udział Gminy w kosztach zadania wyniósł zatem 32,07 %, czym spełniony został wymóg zawarty w Umowie.

Z uwagi na opisane w pkt 6 nieprawidłowości, tj. uregulowanie środkami z dotacji wyrobów cukierniczych oraz wyrobów ciastkarskich, Gmina Czerniewice powinna zwrócić kwotę 427,95 zł, jako dotację wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem, na rachunek bankowy Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi w ciągu 15 dni od dnia stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, czyli od daty otrzymania niniejszego projektu wystąpienia pokontrolnego.

Odsetki należy naliczyć od dnia przekazania I transzy dotacji celowej z budżetu państwa.

Stwierdzone nieprawidłowości w działalności jednostki kontrolowanej są konsekwencją nieprzestrzegania zapisów umowy. Jako odpowiedzialnych za stwierdzone nieprawidłowości uznaje się: Kierownika GOPS i Wójta Gminy Czerniewice.

Stwierdzone nieprawidłowości skutkowały naruszeniem § 4 ust. 5 Umowy nr 23 z 21 marca 2019 r.

W dniu 7 grudnia 2021 r. Gmina Czerniewice dokonała zwrotu dotacji w wysokości 427,95 zł wraz z odsetkami w kwocie 92 zł. Tym samym zaspokojone zostało roszczenie Skarbu Państwa – Wojewody Łódzkiego.

Do otrzymanego 30 listopada 2021 r. projektu wystąpienia pokontrolnego z 23 listopada 2021 r. kierownik jednostki kontrolowanej nie zgłosił w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu, umotywowanych, pisemnych zastrzeżeń.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości **zaleca się** podjęcie skutecznych działań zmierzających do realizacji Programu „Posiłek w szkole i w domu” zgodnie z Uchwałą Rady Ministrów²⁷ i umową zawartą z Wojewodą Łódzkim oraz wzmoczenie

---

²⁶ akta kontroli, str. 16-22

²⁷ Uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego

i ulepszenie nadzoru nad wydatkowaniem środków pochodzących z Programu w celu wykluczenia posiłków, w których skład wchodzi cukiernicze.

O sposobie wykonania zaleceń i wykorzystania wniosków zawartych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym, a także podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań proszę powiadomić Wojewodę Łódzkiego w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia.

Jednocześnie informuję, iż stosownie do zapisów art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²⁸ od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Piotr Pietrzak
**Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki
Społecznej**

---

rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 (M.P z 2018 r. poz. 1007)
²⁸ (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 z późn. zm.)